
Tanulásmódszertan

Tanmenet

5. évfolyam

Célok- feladatok

1. A tanuláshoz való viszony áthangolása

- Sikeresség biztosítása
- A tanulás örömének, szabadságának visszaadása

2. A tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása

- Szellemi munkával kapcsolatos jó szokások kialakítása
- A tanulásnak saját elhatározáson nyugvó cselekvéssé válása
- Célszerű, sajátnak érzett, hatékony szokásrendszer felépülése

3. A tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése

- Alapképességek

Diszpozíciók:

Észlelés

Képzelet

Figyelem

Emlékezet

Gondolkodási műveletek

Grafomotoros képességek

Gondolkodási képességek

Grammatikai képességek

Tevékenységspecifikus képességek

Kommunikációs képesség: nyelvi kommunikációs képességek

nem nyelvi kommunikációs képességek

Szociális képességek

Tanulási- önszabályozási képességek

4. Személyiségépítés

- Kezdeményezésre, cselekedeteiért felelősségvállalásra képes egyén

- Mások teljesítményét értékelni képes, kritikai érvekkel rendelkező személy
- Problémák megoldásához releváns ismeretekkel rendelkezik
- Rugalmas, intelligensen alkalmazkodni képes ember
- Különféle tevékenységekben másokkal hatékonyan együttműködni képes
- Saját szocializált célkitűzéseiért küzd

Tananyag:

Jelenleg a tanulók által feldolgozott tananyag a következő kiadványokból való:

- Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan, Metódus Tan Kiadó, Bp. 2008
- Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról, AKG Kiadó, Bp. 1999.
- Az 5. évfolyam tantárgyainak szövegei
- újságok, könyvek, internet nyújtotta lehetőségek

Módszerek

- A tantárgy tréningszerű tanítása
- Fejlesztett képességek utógondozása
- A személyes, egyénre irányuló figyelem érvényesülése
- A tanulók aktivitását biztosító munkaformák, módszerek alkalmazása

Követelmények, értékelés:

A követelmények egyértelmű előzetes megfogalmazása segíti a fejlesztő értékelés alkalmazását.

Minden megnyilvánulás azonnali visszacsatolással jár. (társak részéről, tanár megerősítő vagy segítő megnyilvánulásán keresztül)

Csoportban végzett munka a társak napi teljesítményének értékelésével végződik.

Fontos szerepet kap az önértékelés.

Az év végi szöveges értékelés

- a tanuló előmenetelének
- Tanulási magatartásának
- Képességekben tett fejlődésének árnyalt elemzését tartalmazza.

Készítette: Sokácz Ágnes

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
1.2.	▪ Tanulás mesterség! Oroszlány Péter: (A tanulás tanítása, tanári kézikönyv, 11. oldal) Tréning jellegű feladatok • Gyorsolvasás perifériáslátás fixációs szélesség ritmikus szemmozgás • Beszédművelés légzéstechnikai hangadás artikulációs gyakorlatok • Tanulást segítő módszerek relaxáció koncentráció elmélkedés	A tantárgy illeszkedése a tanrendbe A tanulás stratégiai jellemzői: intenzitás, periodicitás, alkalmazás- begyakorlás, szoktatás szerepe) A bevezető szöveg néma olvasása Egy perces összegzés az olvasottak lényegéről Feladatvégzés technikájának tanulása Feladatvégzés technikájának elsajátítása Feladatvégzés technikájának tanulása	Anyanyelvi kommunikációs Gondolkodási Narratív Vállalkozói Anyanyelvi Személyes és szociális Nyelvi	Beszélgetés 1 perces beszéd Gyakorlás Gyakorlás

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
	Tréning jellegű feladatok technikájának elsajátítása • Gyorsolvasás perifériáslátás fixációs szélesség ritmusos szemmozgás • Beszédművelés légzéstechnikai hangadás artikulációs gyakorlatok • Tanulást segítő módszerek relaxáció koncentráció elmélkedés • Szókincsfejlesztés szómagyarázat szinonimakeresés szókiválasztás szóalkotás szólásértelmezés • Megfigyelési gyakorlatok Hibakeresés-t Monotóniatűrés	Feladatvégzés technikájának elsajátítása (Csizmadia Sándorné: NYIK nevelési program 4. o.) 9. oldal 1./aa, ab 11. oldal 1./ba, bb 12. oldal 1./ca, cb (Oroszlány Péter: tanulásmódszertan 85. oldal 55./a 86. oldal 56./ a,b 87. oldal 57./a, b, c (Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról,) 30. oldal 31. oldal 31. oldal (Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan) 93. oldal 1.,2.,3.,4. 102. oldal 70./ 1.4. 107. oldal 81. 104. oldal 74./ 1.-10. 109. oldal 82.1.-7. (Csizmadia Sándorné: NYIK nevelési program 4. o.) 15. oldal 3./ aa, ab Számírás:5347(+1+2+3)	Anyanyelvi Személyes és szociális Nyelvi	Gyakorlás

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
3.-4.5.6.7.	▪ Mire való az iskola? Szent-Györgyi Albert nyomán Kölcsey Ferenc: Iskola és világ Illyés Gyula: A századelő iskolája Tanácsok és módszerek a tanulásához (Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan, 50. old/84,85 Memoriterek tanulása Tréning jellegű feladatok • Beszédművelés Légzéstechnika Artikulációs gyakorlatok • Szókincsfejlesztés (Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan 93. old.	Beszélgetés montázs alapján a téma várható tartalmáról A szemelvények tanári felolvasása Idegen szavak és kifejezések kéziszótára segítségével szavak jelentésének tisztázása Levél az iskoláról egy képzeletbeli külföldi barátnak Szövegfeldolgozás Pókhálóábra készítése csoportmunkával A fürtábra készítés lépéseinek elsajátítása A hatásos tanulás lépéseinek E/1 történet leírása a füzetbe Szent-Györgyi idézet megtanulása A tanult módszerek alkalmazása Hosszú szólamok egy levegővel (Hétfőn...) Hátul képzett magánhangzók artikulációja Feladatvégzés technikájának elsajátítása Értelmező kéziszótár használata	Narratív Tudásszerző Anyanyelvi kommunikációs Tudásszerző Gondolkodási Esztétikai - művészeti tudatosság és kifejezőképesség Nyelvi Tudásszerző	Bemutató Csoportinterjú Feladatlap Kerekasztal Strukturált rendezés Kettős kör Kórus Feladatlap

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
8. 9.	▪ Hogyan tanulok? Önvizsgálati kérdőívek kitöltése	Saját tanulási szokások átgondolása, leírása Tanulási javaslatok megfogalmazása páros munkában Önvizsgálat (a szó jelentésének elemzése beszélgetés keretében) Hogyan állok a tanulással? (Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan, 182-183. old.) Öndiagnózis készítése	Anyanyelvi kommunikációs Vállalkozói Szociális Narratív Személyes és szociális	Páros megbeszélés Beszélgetés Kérdőív kitöltése
10. 11. 12.	▪ A tanuláshoz szükséges belső állapot Memoriterek tanulása Tréningjellegű feladatok • Helyesejtési gyakorlatok: • Monotóniatűrés	Szövegfeldolgozás néma olvasással Tételmondatok aláhúzása Kulcsfogalmak bekeretezése Egy perces beszéd a tételmondatok és a kulcsfogalmak segítségével A Szent-Györgyi idézet memorizálása kettős kör alkalmazásával Számolás egy levegővel Januárban itthon... Nyelvtörő: A csávai csetneki... Számírás (67349)(9875)(6342)	Anyanyelvi kommunikációs Gondolkodási Tudásszerző Szociális Narratív Vállalkozói Esztétikai-művészeti tudatosság kifejezőképesség Nyelvi Szociális	Diák kvartett Előadás Kettős kör Kórus

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
13. 14. 15.	▪ A tanulást segítő külső körülmények Önismereti kérdőív Tréning jellegű feladatok • Tanulást segítő módszerek Koncentráció Tónusfokozás tanítása Elmélkedés Relaxáció • Gyorsolvasás Látószögnövelő gyakorlatok Fixációs szélességet növelő gy. • Beszédművelés	Szövegfeldolgozás csoportban Beszámoló az olvasottak magyarázata Vita a rend fogalmáról, jelentőségéről Tanórai szokásaim (Oroszlány P. : Tanulásmódszertan, 185. oldal) Öndiagnózis készítése (Oroszlány Péter. Könyv a tanulásról 68.-69. oldal) A feladatvégzés technikája Az olvasott szöveg szókészletének felhasználásával Hangadás gyak (O.P. Tanm. 86. old. /c.) Artikulációs gy. : bede bede bá.... Teljes ábécé egy levegővel Nyelvtörő (O.P. Tanm. 92./2.	Anyanyelvi kommunikációs Vállalkozói Narratív Kommunikatív Személyes szociális Személyes szociális Nyelvi	Mozaik Vita Teszt kitöltése Feladatlap Kórus

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
16.-17.- 18. 19. 20.	▪ Tanácsok a tanuláshoz Tankönyvek, munkafüzetek áttekintése Természetismeret Történelem Irodalom Csendgyakorlatok	Szöveg és az ábrák, képek egymásnak való megfeleltetése Bekezdések tételmondata Címadás bekezdésenként Ismert információk, tények jelölése Új információk, ismeretek, fogalmak jelölése Pókhálóábra készítése (TK.21. old. A kőkor) Bekezdések számozása Témájának meghatározása Kulcsfogalmak kigyűjtése Kérdések megfogalmazása Válaszadás a kérdésekre Kulcsszóvázat alapján 1 perces beszéd a témáról Memoriterek tanulása Ritmus Rímfajták Fürtábra készítése A gyakorlatvégzés technikájának tanulása	Anyanyelvi kommunikációs Tudásszerző Kommunikatív Gondolkodási Kognitív Tudásszerző Gondolkodási Vállalkozói Narratív Tudásszerző Kognitív Személyes	Villám-kártya Kerekasztal Strukturált rendezés Ellenőrzés párban Dobj egy kérdést! Kettős kör Strukturált rendezés

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
21. 22.23.	▪ A tanulás belső feltételei Bevezető játék Montázs alapján beszélgetés az előttünk álló témáról Fogalmazvány, önelőrehaladás ismertetése Memoriterek tanulása Kölcsey F.: Parainesis Weöres S.: Vetkőzés ▪ Tehetség, képesség Oroszlány P.: Könyv a tanulásról 35.-36. oldal Tréning jellegű feladatok • Gyorsolvasás látószögnövelő gyakorlatok fixációs szélességet növelő gyakorlatok hibakeresés	Az elmúlt időszakban megerősödött szokás, vagy új tulajdonság Egy perces beszéd Házi dolgozat páros munkában történő ismertetése Javításra váró szokások közös megfogalmazása Szöveg tartalmának, mondanivalójának elemzése Egyénileg választott szövegrészlet tanulása Szövegrészlet csoportos felmondása A szöveg lényegének kiemelése (tételmondatok keresése) Beszélgetés: elhangzott gondolatok, ismeretek visszaadása a gyerekek szubjektív szűrőjén keresztül) Az olvasott szöveg szókészletének felhasználásával	Személyes Narratív Vállalkozói Szociális személyes Kognitív Tudásszerző Szociális Gondolkodási Tudásszerző Kognitív Vállalkozói Narratív Anyanyelvi kommunikációs	Játék Beszélgetés Előadás Páros megbeszélés Beszélgetés Kerekasztal Füllentős Indián beszélgetés Vita Feladatlap

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
24.	Jegyzetkészítés	Jegyzetkészítés a tételmondatok és a kulcsfogalmak segítségével	Tudásszerző Anyanyelvi kommunikációs	jegyzetelés
		2 perces beszéd a kiemelt kulcsszavak felhasználásával	Narratív Vállalkozói Anyanyelvi kommunikációs	Előadás
	Emlékeztető készítése közösen	A tanórai, történések, tevékenységek, elhangzott gondolatok, ismeretek rövid szövegszerű leírása	Gondolkodási	Szövegalkotás
25.26.	▪ Mi készíteti az embert tanulásra? O.P.: Könyv a tanulásról, 38.-39. o. Memoriterek tanulása Kölcsey F.: Parainesis Tréning jellegű feladatok • Tanulást segítő módszerek Tónusfokozás Relaxáció Koncentráció Elmélkedés gyakorlatok • Beszédtechnika O.P.: Tanulásmódszertan 85-92.	A címben feltett kérdés önmagukra vonatkoztatása A gondolatok megfogalmazása írásban A szöveg egyéni feldolgozása A fontos megállapításokat tartalmazó gondolatok jelölése Beszélgetés a szövegről Memoriterek tanulása párban (O.P. : Könyv a tanulásról, 46.-47. oldal) Rekeszlégzés technikája Hangadásgyakorlatok, artikulációs gyakorlatok Nyelvtörő	Tudásszerző Gondolkodási Narratív Vállalkozói Szociális Személyes szociális Nyelvi	Feladatküldés Önálló gyakorlás Indián beszélgetés Autógén tréning Kórus

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
27. 28.29.	▪ A tanulás nélkülözhetetlen kellékei Kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy (Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról 39.-41. oldal) Memoriterek Weöres S.: Vetkőzés Tréning jellegű feladatok • Szókincsfejlesztés (O.P.: Tanulásmódszertan, 93.-110.old.)	Érdeklődési teszt kitöltése (Tanulás tanítása tanári kézikönyv 41. old.) Bekezdések tételmondatának aláhúzása Kulcsfogalmak kigyűjtése Pókhálóábra készítése Pókhálóábra fűrtábrává alakítása Memoriterek tanulása kettőskörben Szómagyarázat Szinonimakeresés Szólásértelmezés	Személyes Tudásszerző (hatékony önálló tanulás) Narratív Szociális Anyanyelvi kommunikációs	Teszt kitöltése Önálló gyakorlás Strukturált rendezés Kettős kör Szóforgó
30. 31.	Szándékok és törekvések (Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról 42.-43. oldal) Csendgyakorlat Élőbeszéd	Szövegfeldolgozás önállóan A lényegesnek vélt gondolatok aláhúzása Beszélgetés a szöveg lényeges gondolatairól Kérdésalkotás Saját célok összegyűjtése Egyéni célkitűzés (bármely területre vonatkozhat) Tanulást gátló és tanulásra készítő tényezők összegyűjtése csoportmunkában Oroszlány P. : Tanulásmódszertan 59.old. 2. 61. old. 10. 2 perces rögtönzött beszéd Érdeklődési körbe tartozó dologról	Tudásszerző Személyes Anyanyelvi kommunikációs Vállalkozói Narratív	Önálló gyakorlás Érvelés Kérdezősdi Szóforgó Meditáció Előadás

ÓRA	TANANYAG	FEJLESZTÉSI FELADATOK	KOMPETENCIÁK	MÓDSZEREK
32.33.	Memóriapróba Dezső Zsigmondné: A figyelem nem velünk született Kölcsey F. : Tapasztalat, tanulás. Figyelmi játékok (Tanári kézi könyv 52. oldal	A tanév során memorizált szövegek felidézése A szöveg megismerése hallás alapján Lényeges gondolatok kiemelése Beszélgetés a szövegtartalomról Memoriterek tanulása Megfigyelőképesség tesztelése, Kövesd az utasításokat!	Narratív Gondolkodási Anyanyelvi kommunikációs Tudásszerző Személyes	Előadás Önálló gyakorlás Beszélő korongok Játék
34. 35. 36.	Szabadon választott téma önálló feldolgozása Forrása lehet: könyv, újság, internet Egy szabadon választott memoriter megtanulása Beszédművelés Autogén tréning	Jegyzetkészítés Jegyzet átalakítása fürtábrává 2 perces beszéd formájában történő beszámolás Kérdések megfogalmazása a hallott témával kapcsolatban Válaszok az elhangzott kérdésekre Kifejező előadása Nyelvtörők Elmélkedés gyakorlatok	Gondolkodási Vállalkozói Narratív Anyanyelvi kommunikációs Személyes	Szakértőcsoport Beszámoló Dobj egy kérdést Előadás Párban tanulás Kórus Tréning